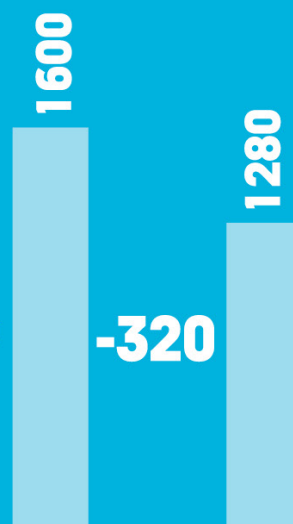

CASE MINSKNING AV SMÅSKALIG VEDELNING

Mera välbefinnande genom att begränsa skador

Om vi tar i bruk minskningarna som gäller för de skador som förorsakas av småskalig vedeldning innan året 2030, kan vi ha 320 färre för tidiga dödsfall per år.

CASE MINSKNING AV SMÅSKALIG VEDELNING

Fina partiklar orsakar sanitära olägenheter. De ökar särskilt på risken för sjukdomar i andnings-, hjärt- och cirkulationsorganen och förvärrar existerande sjukdomar. De förorsakar över 1 600 för tidiga dödsfall årligen. Kostnaden för de sanitära olägenheterna är 1,6 mrd €. Småskalig vedeldning är den största inhemska källan för fina partiklar. Om vi kan med hjälp av lagstiftning och informationsstyrning minska på de partikelutsläpp som orsakas av småskalig vedeldning med 20 %, kommer vi att spara 320 miljoner euro och ha 320 färre för tidiga dödsfall. Enligt beräkningar kostar regleringsåtgärderna och informationsstyrningen 80,3 miljoner i året. Detta skulle medföra inbesparingar, inte bara i pengar utan också i hälsa och levnadsår.

Gynna välbefinnandet genom att minska på småskalig vedeldning

Kostnaderna för skadorna som orsakas av luftföroreningar i Finland är 2 miljarder per år. De ligger bakom för tidiga dödsfall och 500 000 förlorade arbetsdagar. Fina partiklar är Finlands mest betydande hälsopåverkande exponeringsfaktor i miljön. Fina partiklar orsakar direkta allergiska, immunologiska och toxiska effekter på lungorna. När de hamnar i blodomloppet eller andra kroppsdelar ökar de på sjukdomar i hjärt- och cirkulationsorganen. De förorsakar årligen över 1600 för tidiga dödsfall.

Partiklar med en diameter på under 2,5 mikrometer kallas för fina partiklar. En del av de fina partiklarna beror på långväga föroreningar. Den största inhemska källan för partikelutsläpp är småskalig vedeldning särskilt på täta småhusområden i städer och tätorter. Också det periodvisa gatudammet och avgaserna innehåller fina partiklar.

Enligt beräkningar förorsakar småskalig vedeldning 46 % av inhemska partikelutsläpp. Siffran kan dessutom vara ännu högre på småhusområden i städerna, och enligt uppskattningar kommer siffran att stiga till året 2030.

Ett liv
Njut varje dag.

Ett liv -hälsotalko arbetar i Finland för att stödja människors hälsa och välbefinnande genom hela livet. I projektet samarbetar Hjärnförbundet, Diabetesförbundet, Filha, Andningsförbundet, Föreningen för Mental Hälsa i Finland, Cancerorganisationerna och Hjärtförbundet. Duodecim är med som expertorganisation.

För att minska på de sanitära olägenheterna måste vi skära ner på de partikelutsläpp som orsakas av småskalig vedeldning. Ekodesigndirektivets åtgärder kommer att påverka till året 2022, men ovanpå dem behöver vi följande åtgärder:

- En nationell lagstiftning för bastuugnar från och med 2022: bara moderna apparater på marknaden
- Informationsstyrning (t.ex. om hur man kan elda med ved på ett renare sätt)
- tilläggsåtgärder för värmepannor, till exempel genom att förbjuda montering av ESP-filter
- handmanövrerade värmare som inte lagrar värme (i städer/tätorter)

Om vi tar i bruk alla de begränsningsåtgärder för gäller för skador som orsakas av småskalig vedeldning före år 2030 kommer partikelutsläppen att minska med ca 20 %. Vi skulle ha 320 färre för tidiga dödsfall så att vi istället för 1600 för tidiga dödsfall skulle ha 1280 dödsfall.

Kostnaderna för skadorna som förorsakas av fina partiklar är 1,6 miljarder euro årligen. Med dessa åtgärder kan vi spara 320 miljoner euro. Begränsningsåtgärderna kostar årligen 80,3 miljoner euro.

Källor:

- http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74861/YMra_16_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Savolahti, Kangas, Karppinen, Karvosenoja, Kukkonen, Lanki, Nurmi, Palamarchuk, Paunu, Sofiev, Tiittanen: Ilmansaasteiden haittakustannusmalli Suomelle. Valtioneuvoston selvitysja tutkimustoiminnan julkaisusarja 26/2018.
- Savolahti, Karvosenoja, Tissari, Kupiainen, Sippula, Jokiniemi: Black Carbon and fine particle emissions in Finnish residential wood combustion: Emission projections, reduction measures and the impact of combustion practices. Atmospheric Environment 140 (2016) 495-505.
- https://www.hsy.fi/fi/asiantuntijalle/tapahtumat/seminaarit/tutkimusseminaari/Documents/Ilmanlaadun%20tutkimusseminaari%202018/ilmanlaadun_tutkimusseminaari_08112018_sirpa_salo_asikainen_ym.pdf

Ett liv
Njut varje dag.

Ett liv -hälsotalko arbetar i Finland för att stödja människors hälsa och välbefinnande genom hela livet. I projektet samarbetar Hjärnförbundet, Diabetesförbundet, Filha, Andningsförbundet, Föreningen för Mental Hälsa i Finland, Cancerorganisationerna och Hjärtförbundet. Duodecim är med som expertorganisation.